

Resumé

Práce je zaměřena zejména na rozbor a srovnání jednotlivých předpokladů okolností vylučujících protiprávnost podle českých a německých trestních předpisů a závěrů teorie a praxe. Cílem práce nebylo podat vyčerpávající výklad o všech v úvahu přicházejících institutech, které mají za následek vyloučení protiprávnosti u činu jinak trestného, ale naopak poskytnout přehled o odlišnostech tam, kde se tyto instituty zakládají na společných úvahách a jsou jako takové všeobecně uznávány a teoreticky propracovány. Předpokladem práce byla skutečnost, že se tyto okolnosti ve své podobě a významu v obou právních řádech vzájemně přibližují.

Práce analyzuje rozdíly v jednotlivých podmínkách okolností vylučujících protiprávnost. Tyto rozdíly se neomezují pouze na legislativní znění předpisu, velmi patrné jsou i v literatuře a při aplikaci práva v judikatuře. Vzhledem k tomu, že jsou příslušná ustanovení charakteristická svou stručností a abstraktností, vyvinuly soudy a teorie objemný korpus principů a pravidel, které je konkretizují a někdy i přímo doplňují.

Při zpracování tématu bylo vycházeno ze současného stavu právní úpravy, otázky vzniku a vývoje těchto institutů byly ponechány vědomě stranou. Těžiště práce spočívá v institutech krajní nouze jako nejobecnější okolnosti vylučující protiprávnost, a dále v nutné obraně a svolení poškozeného.

Obecná část práce je věnována výkladu pojmu okolností vylučujících protiprávnost a jejich postavení v systému trestního práva. Ve stručnosti jsou zde uvedeny společné zásady týkající se okolností vylučujících protiprávnost. V samostatných podkapitolách je pak nastíněno odlišné pojetí struktury znaků trestného činu v českém a německém právu a z toho vyplývající vliv na roli protiprávnosti, popř. její vyloučení.

Zvláštní část práce se soustředí na konkrétní okolnosti vylučující protiprávnost – krajní nouzi, nutnou obranu a svolení poškozeného. Tyto kapitoly jsou členěny vždy podle stejného vzoru, a to tak, že po obecném pojednání následuje rozbor jednotlivých náležitostí. Důraz byl kladen na to, aby náležitosti podle českého i německého práva byly z důvodu přehlednosti vysvětlovány pokud možno společně, na stejném místě.